

mašnika, v kateri je bil posvečen on sam pred 50 leti; in druga redka slovesnost, da je krstil takoj po novi maši uže imenovanega gospoda — veleslavni in neumrljivi vladika Anton Slomšek „Jožefa Kranjskega“, katerega je pripeljal iz pekoče Afrike prezaslužni monsig. Luka Jeran.

Ko se je približala $\frac{1}{2}$ 10. ura, stopil je sedanji prevzvišeni gospod knezoškof v stolnici na leco; opisoval je z njemu lastno ginljivo besedo mnogobrojnim poslušalcem pomen redke slavnosti, opominjeval jih na neprecenljive zasluge milostljivega jubilanta; opozoril jih pa tudi, da so svojemu velikemu dobrotniku le tedaj resnično hvaležni, ako imajo živo vero; vir velikodušnosti in blagosrčnosti preblazega vladike namreč bila je le njegova trdna živa vera. Po dokončanem slavnostnem govoru pa zapeli so zvonovi, orglje, pevci in v lepo ozaljšano stolnico pomikala se je dolga vrsta gg. duhovnikov v cerkveni opravi, na čelu slavni jubilant s prečestitim lavantinskim škofom Antonom. Pričela se je sv. maša, katero je pel prevzvišeni zlatomašnik z močnim glasom in sè spodpodljivo pobožnostjo. Po sv. maši birmal je „Jožefa Kranjskega“, kateremu je bil boter gosp. Janez Baumgartner. Na to spremila je prečestita duhovščina s svetnimi dostojanstveniki vseh stanov preljubljenega jubilanta v njegovo palačo, ter ponavljala čutila hvaležnosti pri bogato obloženi mizi dolgo v popoldne. (Dalje prih.)

Zgodovinske stvari.

Upor v spodnji Dalmaciji (to je, v Krivošiji), Hercegovini in Bosni.

Spisuje J. V.

I.

(Dalje.)

Ko je dobil vojni minister milijone v roke, ki so se mu zdeli za udušenje upora potrebni, napel je takoj druge strune, ter jel pošiljati vojake v Dalmacijo in Hercegovino. Bil pa je uže tudi skrajni čas, ker uporniki silili so v naše vojake, kjer koli je le količkaj kazalo, da jih zmorejo. Zeló resen je bil napad letošnjo zimo, kacij 14 dni po novem letu. Komur se oči niso hotele prej odpreti, sedaj je moral izpoznati, da tli pod pepelom močna iskra, ki se le še na dan ne upa.

Blizo Korita v Hercegovini, kake tri ali štiri cesarske marše unkraj dalmatinske meje, padli so uporniki na 4 naše vojake 11. regimenta. Bilo jih je veliko več, ko naših, a bili so se naši tako junaško ter se ubranjevali ustašev tako mojstersko, da so si uporniki zastonj razbijali glavé ob majhni trdnjavi, v katero so se naši četveri vojaki zalizali. Odbijali so jih, dokler jim ni prišla pomoč iz bližnjega Korita, ki je zapodila napadavce v tek. Vodnik te četvorice, neki Spannbauer, dobil je za svojo junaško pogumnost zlato medalijo.

Zdaj še le so naši komandantje spoznali, da se uporniki ne bodo le norčevali, ampak da so uže pripravljeni za resno besedo in resno delo. Ker so se prikazali prvikrat pri Koritu, zdelo se je, da je ta kraj v največji nevarnosti, zlasti zato, ker je bila kompanija naših vojakov, ki je ležala tam, z živežem in streljivom kaj slabo preskrbljena. Zato so obložili v Bileku, ki je bliže dalmatinske meje, devetdeset tovarne živine s streljivom in živežem ter jo poslali proti Koritu. A komaj je prišla ta procesija ven iz Bileka, uže je jelo dišati

po hercegovinskih rokonavsih. Telegraf ob cesti so bili preteklo noč čisto pokončali, kole posekali in drat prestrigli ter ga vzeli seboj. Napasti se pa naših vojakov še niso upali, dokler niso dospeli v Preklanico, odkodar je še kake dobre tri ure v Korito. Tu so skale globoko preklane in po tej razpoki sila ozka od vseh strani z visocimi skalami ograjena steza kviško. Tovorna živina še ni bila dobro vsa v skalovji, ko se vsuje z gorá dol gosta svinčena toča na-njo. Vojaci poskrijejo se brž po zatišjih, za skale, ter se pripravijo za boj. A kako se boš bojeval, ko od sovražnika ne vidiš nič, ko k večemu konec njegove puške, ali pa malo glave, toda prav za kratek čas, dokler meri in strelja. Uže po prvih streljih pa je nastal med gonjači strašen joj, ker bali so se za svojo in za kožo svojih živinčet. Kakor bi se jim vsem naenkrat zaukazalo, jeli so tovarni živini prerezavati jermená, s katerimi so bili tovari na-nje privezani ter se spustili, v tek, bodi si, da so hoteli ustašem, s katerimi so bili morda dogovorjeni, tako po ceni živeža preskrbeti.

Kazalo ni nič drugega, kakor vrniti se, če niso hoteli da pade za našo kompanijo v Koritu namenjen živež ustašem v roke. Izgubilo se ni nič ko nekoliko kišt streljivakacij 10.000 patronov in (kar je dražje) 8 naših vojakov. 12 pa jih je bilo ranjenih. Dva sta izginila tako, da še njunih trupel ni bilo moč najti. Ko so šli naši drug dan ustreljene iskat, našli so jih skoro do nazega oropane in strašno razmesarjene. Enega naših so ustaši čisto zdravega vjeli, odrezali mu nos in ušesa in nastavl mu je eden ravno svoj dolgi nož na vrat, k sreči pa prižvižga dobro pomerjena krogla ter podere Hercegovinca na tla. Tako se je naš vojak rešil.

Godilo se je to 17. januarja, sv. Antona Pušavnika dan, in zdi se, da so se za ta dan uporniki dogovorili, da se na vseh krajih z našimi poskusijo. Od vseh strani dohajala so poročila o hercegovinskih grozovitostih, tedaj se je zdelo še potrebneje, našo kompanijo v Koritu z vsem potrebnim preskrbeti. Dva dni pozneje poskušali so z nova prinesiti oni kompaniji pomoči. Ta pot poslal se je pa batalijon vojakov pred tovarno živino, drugi zadej za njo. Na ravno tistem kraju, kakor dva dni poprej, sprejele so jih tudi sedaj hercegovinske krogle s skalnatih višin dol, toda sedaj so imeli naši dovelj svinca za rokonavse, ki so jo po kratkem boji popihali ter odprli našim pot proti Koritu, kamor so prišli nenadlegovani ter pustili v Koritu mimo živeža še dve kompaniji. (Dal. prih.)

Slovstvene stvari.

Vabilo na naročbo.

Ta teden pošljem med svet vezek svojih poezij. Knjiga bo 10 tiskanih pol debela s prav krasnim in močnim papirjem; cena jej bode 1 gold. Slovence, ako sem si pridobil med njimi kaj čitateljev in prijateljev, vabim s tem prijazno na naročevanje. Naročila z naročnino vred naj se blagovoljno pošiljajo založniku, g. Ignaciju Gruntarju, c. k. notarju v Logatci, pri katerem edinem se bode dobivala knjiga. Ob enem vljudno prosim sl. občinstvo, zlasti pa gg. bogoslovce, dijake, pa tudi druge v enem kraju živeče rodoljube, naj bi si blagovoljili to knjižico skupno naročevati, da g. razpošiljatelju olajšajo trud.

„Zvonov“ X.